

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Nagyedvén . . . . . 3 korona.
 Helyben: Debrecen . . . . . 12 " "
 Vidéken: Nagyedvén . . . . . 5 " "
 Vidéken: Debrecen . . . . . 20 " "

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

== Egyeszedik ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275.

Közös államadósság nincs.

— febr. 17.

Az osztrák parlament a járadék-konverzióról szóló javaslat tárgyalásának alkalmát arra használta fel, hogy ismét a Magyarország fölött való többség kéjes érzetében dözsölgjön. Szívünkben megengedjük az uraknak ezt az olesó gyönyörűséget: nekik örömük telik benne, nekünk meg semmibe se kerül. Ez pedig olyan közmondás, melyet ők maguk szeretnek oly igen alkalmazni.

Reánk nézve a legfontosabb pont az, hogy az osztrák járadék-konverzió nekünk semmibe sem szabad kerülnie.

Eszünkágában sines azt állítani, hogy az osztrák járadék nem egységes.

Igenis az és az is marad, akár egy részét, akár az egészet konvertálják is az osztrákok. Ami a konverzió mellett minket illet, azt

tisztán és világosan meghatározza a törvény és pedig a mi törvényünk, mely egyes-egyedül mértékadó reánk nézve az ő törvényeikkel legkevésbé sem törődünk, azokhoz nincs semmi közünk. Hisz' akkor sem emeltük a legkisebb kifogást sem, mikor járadékadót szedtek be csak a maguk javára.

Tehát nekik sem szabad kifogást emelniök, ha mi is érdekünknek megfelelőleg járunk el ebben az ügyben.

Mi, amint azt az 1867. évi megállapodásokban pontosan meghatároztuk, soha sem tartottuk magunkat kötelesek az osztrák állam adósság csak egy részének is az elvállalására; mi csak, amint ki fejezeten benne van a mi törvényünkben, csak a kamattörlesztés egy részét vállaltuk el, hogy Ő Felsége többi országai össze ne roskadjanak az adósságok sulya alatt.

Tehát még egyszer: közös

adósságot nem ismertünk el és nem ismerünk el.

Erre a kamattörlesztésre vonatkozólag, ami minket illet, kettőt rendel a törvény: mindenekelőtt, hogy az összeg magasságát, melyet fizetnünk kell, emelni nem lehet és hogy mindenkor jogunk van ezt a kamattörlesztési összeget tőkésíteni.

Ha most ezt az összeget fölfelé változtatni nem lehet, annak mi sem áll az útjában, hogy csökkenteni ne lehessen, csökkenteni tőkére való átváltoztatás által kedvező feltételek mellett.

Hogy ehhez teljes jogunk van, törvényeink szó szerinti szövegéből folyik, melyeknek osztrák részről való önkényes magyarázata a törvény értelmén változtatni nem képes.

A kamatfizetésre vállalkoztunk, mikor a kamatláb 5 százalék volt. Ez volt és maradt reánk nézve

A városi muzeum.

A Szabadság számára írta: Komlóssy Miklós.

Hogy ismét a városi muzeumról írok, az inspirációt a „Budapesti Hírlap” szombati tárcájából merítettem, melyben Medvezky Kornél, Párisban élő hazánkfia megkapóan írja le azon tüneményt, hogy Louvre-ban új képtár nyílt meg.

Egy Thomy-Thiéry nevű uri ember ajándékozta Páris városának 10 millió frankra becsült képtárát.

A képek között a leghíresebb francia festőművészek remekei mintegy kiegészítő részét képezik a Louvre-ban felhalmozott kincseknek.

Az 1830-as évek mesterei vannak képviselve, mint Corot Danbigny, Delacroix Dupré, Meissonier, Millet, Decamps tsb. Medvezky Kornél nemcsak nagyműértő, de jó esevegő is. — Elbeszéli, hogy miként jutott Párisvárosra ezen fejedelmi ajándékhoz. — Valaki besugta a szépművészeti miniszternek hogy Thomy Thiery nagyon vágyódik a

becsület rend vörös szalagjára. A miniszter elküldte egy magas rangú tisztviselőjét hozzá, akinek nagyon megtetszettek a gyönyörű képek. A jó Thiery gomblyukába fűzhette a vörös szalagot. Örömben aztán Páris városára hagyta féltett kincsét.

Istenem! mit nem csinál egykis vörös szalag!

Vajjon Vlassics cultus miniszter nem osztogathatna ki egy pár zsákkal. Ide is juthatna Debrecenbe néhány darab, mert így magától nem igen indul meg az oly nagy garral megkezdett városi muzeum ügye.

A Lőfkovies Arthur gazdag tartalma gyűjteménye mely a nagy Szilágyi Dezső féle diszokleveleivel akáholis nagy értéket képviselne pompás Erdély részi eserepedényei, a dr. Tóth Mihály által összeállított fegyver butorok, érmek és azok másolatai, régi fegyverek kő és bronz korszakbeli tárgyai, ládába gondosan bepakolva ott hevernek a régi gazdasági tanintézet egy szobájában. A nagy becsü ajándékhoz e sorok írója

járult egy olajfestménnyel egy urinól pedig ajándékozott egy régi himzést. Tovább semmi. Az adományozó Lőfkovies már be is fizette a felajánlott pénz összegnek az első részletét: de hogy igyekezett volna azon valaki, hogy további pénzádományok gyűjtésére kéressenek fel városunk azon befolyásos férfiai vagy női is, a kik mindig elől járnak a jótékony eszeledetek terén arra nem gondolt senki. A műpartoló egyesület szinte megtehette volna azt, hogy felszólítást intézett volna olyan vagyonos a szépművészeteket kedvelő egyénekhez akinek magán gyűjteményük van, hogy ajándékozzák gyűjteményük egy részét a városi muzeumnak. A városi levéltárban található régiségeknek (ámbar szemmel láthatólag két ágyupuskánál nem igen található ott egyebet) már régen a városi muzeumban kellene lenniök.

A rendelkezésre álló pénzből pedig vételeket kellene eszközölni. A vétellel olyan embereket megbizni, a kik értenek ahhoz, hogy mily tárgyak muzeumképesek. Minden ringy-rongy nem oda való. Kü-

**Jókay Mór, Mikszáth Kálmán,
 Eötvös József, Eötvös Károly,
 . . . és Rákosi Viktor . . .**

. . . összes műveit együttesen . . .
 . . . 12 koronás havi részletfize- . . .
 . . . . . tesre szállítja; a, ...

„KAZINCZY“
 könyvkereskedő Részvénytársaság Debreczenben.

mérvadó akkor is, mikor Ausztria a maga kamatterhén a járadék megadóztatása által könnyített. Tehát ma is mérvadó marad reánk nézve, hogy ugyanazon kamatláb mellett tőkésíthetjük a kamattizetést: ez nemesak jogi okokból marad mérvadó, hanem azért is, mert Ausztria beavatkozását gazdasági ügyeinkbe, melyek nem közösek, nem tűrjük, mert meg nem egedhetjük, hogy Ausztria csak azért konvertálja az adósságát, hogy, mint egyszerű számolás mutatja, a kisebb kamatozás magasabb tőkeösszeget képviseljen.

4,2 százalék mellett, 4 százalékról nem is szólva, sokkal magasabb összegre van szükségünk, hogy tőkésíthessünk, mint 5 százalék mellett.

De hogyan is jönnének hozzá, hogy tőlünk 4,2 százalék mellett követeljék a konverziót, mikor erről azelőtt soha szó sem volt és mikor ezenfelül Ausztria most csak 4 százalékot hoz alkalmazásba.

Hiszen, mint már most kísérletet tettek, még lejjebb is mehet és ezzel még drágábbá tehetné a mi kamatterhünk tőkésítését. Ilyen értelemben az a megállapodás, melyet csak jóakaratu előzékenységből minden jogi kötelezettség nélkül kötöttünk, soha sem volt értve és törvényes álláspontunk ilyen elcsavarására nincs is szükségünk magunkat kényszerítettünk. 5 százalék volt és 5 százalék marad, melynek alapján hozzáfogunk a tö-

késítéshez; hozzáfogunk már azért is, hogy megszüntessünk minden vonatkozást egy olyan ügyszökhöz, mely közösnek csak látszik is.

Mi nem ismerjük az egységes adósságnak magyar törzstőkéjét, mi csak az adósságnak magyar kamatkvótáját ismerjük, melynek törlesztése körül épp oly önállóan, tekintet nélkül minden jogosulatlan igényre, fogunk rendelkezni mint rendelkezett addig Ausztria a maga államadósságának pénzügyi kezelésében.

— február 17.

— **A katonai vita leszerelése.** A képviselőház mai ülésén sajtóságos hírek keringtek a katonai tárgyalásokról. Tudni való, hogy a függetlenségi párt ugynevezett „elszánt harcot” jelentett be a katonai javaslatok ellen és nyíltan is bevallja, hogy obstruál. Ma tehát arról beszéltek komoly politikusok is, hogy az ellenzék még e héten, de mindenesetre a közeli időben le fog szerelni. A hírt azonban kétkedéssel fogadták általában, mégis sok szó esett róla. A híresztelés kuforrása is csakhamar kiderült. A bécsi Morgenpost ugyanis, amelyről azt mondják, hogy a legilletékesebb helyről kapja a magyar politikai híreket és a magyar kormánynak nem egy fontos intencióját közölte, a mai száma arról ad értesítést, hogy sikerülni fog az obstrukciót leszerelni. Ujabb engedményeket szerzett meg ugyanis a honvédelmi kormány és ez engedmények előtt az obstrukciós zászlót is meghajtja a függetlenségi párt.

lönös tekintettel kell arra lenni, hogy a Debrecen város történetéhez tartozó tárgyak, adatok megkerítettessenek. Rábeszélő képességnek kell az ilyen esetben lenni.

Zoltay Lajos barátomnak bizonyára mindegy, hogy ha a Debrecen körüli régi templomok romjaiból összeszedett és összekeregetett téglák és márvány darabok otthon a kedves feleségének vannak utjában, vagy pedig a városi múzeumban őriztetnek. — Azt hiszem ez utóbbi jobb lesz.

Egy igen vagyonos kedves barátom megígérte, hogy családja drága kincsét a Petőfi kardját oda ajándékozza a városi múzeumnak. Kerül ott abban a régi házban még más múzeumba való darab is. Egy jótékonyaságról városszerte ismeretes matrónának a lakása valóságos múzeum, mennyi minden kerülhetne azokból majd valamikor a városi múzeumba.

Adomány leveleket, címereket, adják a nemes urak a múzeumba, hadd hirdesse régi dicsőségünket. Ugy is oda való már azok a múzeumba. A pénztárazetek adományaik sorába vegyék tel a városi múzeumot is. A melyek még nem tartották meg közgyűléseiket, még megtehetik. A vagyonukat jótékony intézetekre testálni akarók, ne feledkezzenek meg a városi múzeumról sem. A műpártoló egyesület jelöljön meg egy olyan

helyet a hol az ajándék tárgyakat átveszik, nyugtazzák. Erre kitűnőnek tartanám a cultur tanácsos ur esinos, könnyen hozzá férhető hivatali helyiséget.

Tenni kell és a városi múzeumot minél előbb meg kell nyitni. Hogy miért minél előbb ismét a Medvecky Kornél cikkére hivatkozom, a ki a többiek között így ír:

Ez már a második igen gazdag ajándék, miben Páris rövid időn belül részesül. Csak nem rég Dutuit hagyta a városra az ő híres és fölötté becses gyűteményét. Végrendeleletében csak azt köztötte ki, hogy kollekciját legalább hat hónappal az átvétel után a nyilvánosságnak kell átadni, különben Rómára száll a tulajdon joga. Ugy látszik, az öreg Dutuit nemesak a képekhez értett, de jól ismerte a bürokrácia gépezetét is.

Hogy a collegiumi nagy könyvtárban felhalmazott Debrecenre vonatkozó, múzeumba való műkincsekkel mi lesz, azt majd elintézik onnan felülről a cultus minisztériumból. Majd adnak a könyvtárnak könyveket, vagy pénzt könyvekre a múzeumba való tárgyak pedig vándoroljanak a városi múzeumba.

Sok mindent lehetne arról írni, hogy miként kell egy múzeumot megteremteni (példa a nagyváradi) csak legyenek áldozat kész emberek és agilis férfiak.

Határozott formát adni azonban e híreszteléseknek senki sem tudott és sajnos, nem sok remény van arra, hogy az ellenzék leszerel, különösen pedig arra nem, hogy ezt rövidesen megteszi.

— **A galántai választás.** Galántáról táviratozzák nekünk: Gróf Eszterházy Mihály, a szabadelvűpárt képviselője-löltje ma tartotta meg programbeszédét az egész járásból összesereglett számos választó előtt. Gróf Eszterházy Mihály kifejtette politikai nézetét és különösen hangsúlyozta, hogy a katonai javaslatokat illetőleg mint a volt nemzeti-párt híve teljesen magáévá teszi Szentiványi Arpád képviselőnek a parlamentben mondott beszédét. Mint a Széll-kabinet híve elítéli az obstrukciót annál is inkább, mert meggyőződése az, hogy a politikai helyzetet tekintve, a Széll kabinet hivatalára, hogy Magyarország politikai és közgazdasági fejlődését biztosítsa különös tekintettel az Ausztriával kötött vám-szerződésre, a mely alapja lesz egy egészséges közgazdasági politikának. — Gróf Eszterházy Mihály nagy tetszéssel fogadott beszéde után Bartal Aurél orsz. képviselő nagyhatású beszédében utalt a kormány érdemeire és arra, hogy Eszterházy Mihály gróf mint a járás legnagyobb birtokosa feltétlenül méltó az egész járás egyhangú bizalmára. Abraham Gyula, a szabadelvűpárt elnöke általános lelkesedés közben kikiáltotta gróf Eszterházy Mihályt képviselőjelöltnek és a pártbizottság nagy körültekintéssel megindította jelöltje érdekében az akciót. Gróf Eszterházy Mihály megválasztatása bizonyos.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, febr. 16.

Kevesen jöttek el a szüzi ülésre és a kik eljöttek, azok is inkább a folyosón időztek, mert híre járt, hogy Papp Zoltán beszél és kibeszéli az ülést.

Papp valóban óriási iratesomóval és egész halmazzal könyvvel jelent meg helyén és azokat rendezve várta a felszólalás sorát.

Egy pár dinasztiaellenes kirohanás után széles mederben indult neki három órás beszédének. A hallgatósága kicsiny volt és váltakoztak, de elhívei egyre biztatták.

A karzat ma is telistele volt és a mozgolódásokat, élénkebb jeleneteket nagy érdeklődéssel kísérte.

Dániel Gábor elnökölt, de Apponyi is itt volt és egyes folyosói csoportokhoz szegődve — adomázott. Mindenik csoport versenyzett érette, de csakhamar eltűnt az elnöki fogadóban.

A legélénkebben sürgött-forgott Csávossy Béla háznap, a kinek népszerűsége így farsang idején éri el mindig tetőpontját. A fiatal nős és nőtlen képviselők egymásnak adták át a háznap ajtó kilincseit, hogy lerójják a szerdai piknik — pénzbeli adóját.

Papp Zoltán ezalatt vígan folytatta obstrukciós beszédét.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök Dániel Gábor.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán, báró Fejérváry Géza, Cseh Ervin.

Elnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést és meleg szavakban emlékezik meg Erzsébet főhercegnő haláláról. A nemzet — ugymond — mindig részt vesz a dinasztia örömében és bánatában, most annál is inkább, hogy az elhunyt a nemzethez közelálló József nádornak leánya volt. A ház részvétét a szokásos uton fogja tolmácsolni.

Bejeleníti ezután, hogy Szatmári Mór a m. csékei képviselőválasztás tárgyában sürgős interpellációt fog előterjeszteni.

Az ujonclétszám.

Papp Zoltán Adrássy Gyula gróf beszédével foglalkozik előbb és ezt kritizálva mondja róla, hogy Adrássy nem azok közül való, bizonyult, a kikre a nemzet a jövőben számíthatna.

Gabányi Miklós: Ó egyszerű babiloni gróf. (Derűtség.)

Papp Zoltán: Elhiszi, hogy vannak a tulajdonon is hazafiak!

Feilitzsch Arthur báró: Kegyes, hogy elismerni tetszik!

Endrey: Nem mindig bizonyítják ezt be!

Feilitzsch Arthur: Csak nem tartják monopoliumnak a hazafiságot!

Papp: Ha tehát hazafiak ott a tulajdonon, akkor miért engedik az ily mérséket, mint az új teheremelés, elkövetni.

Szól ezután a dinasztiairól, a mely szerinte a magyar nemzet érdekeivel nem törődik. Ferenc Józsefet a legalkotmányosabb királynak tartják — ő nem tartja annak — de mi lesz, ha még kevésbé alkotmányos fejedelem kerül uralomra? Ferenc Ferdinánd nem ismeri a közjogot, de megbocsátja neki, mert nem részesült magyar nevelésben. Az a nemzetnek a legnagyobb hibája, hogy alkotmányos jogait saját királyával és dinasztiajával szemben nem biztosítja. Vértelenül állunk tehát a jövő uralkodóval szemben is. (Tetszés.)

A tisztviselők fizetésemeléséről szóló törvényről beszél ezután és azt mondja, hogy a kormány büntetendő cselekményt követett el a mostani javaslatában azzal, hogy megienyegeti az ellenséget és a tisztviselői kart azzal, hogy csak akkor adja meg az idén a fizetésemelést, ha a ellenzék márciusig törvényerőre emelni engedi.

Kubik: Ez zsarolás!

Papp. Ha a kormány őszinte, akkor szakítsa meg a katonai vitát és felel érte hogy a függetlenségi párt egy nap alatt letárgyalja a javaslatot.

A magyar nemzet érdekében kiadott katonai rendeletek császári hazugságoknak bizonyultak.

Elnök parlamentaristának tartja e kifejezést.

Lengyel: De igaz!

Elnök csendre inti Lengyelt.

Lengyel Zoltán: Igaza van Papp Zoltánnak.

Elnök: Lengyelt rendreutasítja.

Papp Zoltán: Arra nézve, hogy mennyire nem törődnek a nemzet parlamentarizmusával sem, felhozta azt, hogy a honvédelmi miniszter nem parlamentarista uton van itt, hanem ide van rendelve, mert 15 év óta kormány kormányra bukott, csak a honvédelmi mi-

niszter maradt a bársonyszékben. Történelmi adatokkal bizonyítja, hogy a Habsburgdinasztia mindig a dinasztia imádást fejlesztette a katonai áldozatokat követelte. A hadsereg szelleméről szólva, azt mondja, hogy őt is nevezték katonakorában Kossuthkutyának!

Fejérváry báró: A míg hivatalosan nem látom, nem hiszem. (Nagy zaj a szélbalon.)

Papp Zoltán: Nem akar egyenesen a dinasztia ellen fordulni, de meg kell értetni, hogy ez a nemzet soha sem mondott le jogairól és soha sem fog lemondani arról a jogáról sem, hogy önálló hadsereget állítson fel. Önálló nemzeti hadsereg nélkül ez a nemzet sohasem lesz önálló és független. Nem hisz a veszélyben, közelgő háboruban, de ha önálló volna a hadsereg és magyar, akkor nem tagadná meg az ujoncemelést és költségeket sem. Albert király alatt az idegeneknek nem adtak bárói és grófi rangot. Alatta Fejérváry nem kaphatott volna báróságot. (Derűtség.)

Szünet után.

Papp Zoltán folytatja beszédét és az obstrukció dícsőségére s a magyar haza örök büszkességére végig agyon beszélte az ülést.

Interpelláció.

Szatmári Mór sürgősen meginterpellálta az ülés végén a belügyminisztert a magyar-csékei választás ügyében, mely e hónap 24-én lesz a melyre a közigazgatási tisztviselők állítólag meg nem engedett módon korteskednek.

Széll Kálmán nyomban felelt. A tisztviselőknek azt nem lehet megtiltani hogy pártállást ne foglaljanak. De az ellen tiltakoznék, hogy pressziót gyakorolnának, mert azt a törvény tiltja. Szatmárinak konkrét adatokkal kellett volna előállania, de ezt nem tette. Egyébként megvizsgáltatja az ügyet.

A választ tudomásul vették.

Gyűjtés a sárospataki főiskolának.

— február 17.

Haladunk, fejlődünk, s a haladással fokozatosan növekednek igényeink. Érezzük ezt minden téren, de legkevésbé érezhető az új korban óriási léptekkel haladó közoktatás terén. A régi, nagyhirű, akkóriban nagyok mondható vagyonnal bíró iskolák mellett óriási alapítványokkal bíró iskolák fényes berendezésű iskolák egyetemek keletkeztek, mik szükségszerűleg fokozott haladásra készítetik a régi nagy iskolákat is. Igen ám, de a kulturális fejlődéssel nem áll arányban a vagyoni gyarapodás, s ez az oka például az olyan tünetnek, mint a sárospataki főiskola vagyoni gyengülése, mely immár nyilvános gyűjtésre indítja a főiskola intéző köreit.

Kun Bertalan, báró Vay Béla főiskolai főgondnokok, Fejes István, Dokus Gyula főisk. algondnokok és Novák Lajos főisk. közigazgató aláírásával egy Felhívó szöveget jelent meg, mely Magyarország reformátusait adakozásra szólítja fel a nagyhirű, immár 371 esztendő óta működő sárospataki főiskola támogatására.

A felhívásban foglaltak közelebbi vonatkozásban ugyanazokat tartalmazzák mit mi fenntebb általánosságban mondtunk.

Az utóbbi 10 év alatt kétizben került fel a tiszáninneni egyházkerület köz-

gyűlésén az a kérdés, hogy ne vegye e igénybe a sárospataki főiskola, gimnáziuma részére az állam segítségét.

Ez elé a válság elé a tanügyi fejlődés rohamossága állította a főiskolát. Nevezetesen: gyors egymásutánban, két-izben is kellett emelni a tanári javadalmakat, behozván az ötödéves korpótlék-rendszert is, eleintén 1000, később pedig 2000 koronára emelkedő, s minden tanárt egyaránt megillető korpótlékkal; teljesíteni kellett a nyugdíjárulások fizetését; rendszeresíteni kellett újabb akadémiai és főleg gimnáziumi tanszékeket a párhuzamos osztályok szervezése miatt úgy, hogy mindezek folytán igen rövid idő alatt 100,000 koronával emelkedett a főiskola évenkénti kiadása.

Nem volt esoda hát, ha az államsegítségnek kérdésével foglalkozni kellett, de nagy szerencse volt, hogy a főiskola mégis képessé lett mindezen nagy szükségleteket a saját erőforrásaiból előteremteni.

Ugyanis, a legutóbbi válság idején az egyházkerület úgy döntött, hogy a felügyelete és gondozása alatt álló Vay-Mocsáry-alapot, kenverzió útján inkább megnyitja, semhogy az egységes főiskola önállóságát megsemmisítse.

Az egyházkerület eme döntését, úgy látszik, nagy örömmel, sőt lelkesedéssel fogadták sok felől, sok felől. — Egyesek, főleg a főiskola hálás tanítványai, testületek, főleg az önkormányzat legbuzgóbb hívei, egymásután jelentkeztek adományaikkal, ajánlataikkal a főiskola főtartására; még maga a főiskola tanári kara is egyértelmű lelkesedéssel csatlakozott a megindult mozgalomhoz és egymaga 10,000 koronás alapítványt tett, új Vay-Mocsáry-alap címen, a tanintézet önállóságának biztosítása nevében a főiskola javára.

Ez a 10,000 korona természetesen csak példa a mozgalomra, hiszen mint érték, a mai viszonyok között alig szerepelhet anyagi tényező gyanánt. De ha a magyar reformátusok szívükre veszik régi főiskolájuk sorsát s kegyes adományaikkal segítségére sietnek, úgy bizonyára célt ért a mozgalom.

A beérkező adományokat összegyűjtik s 10 év múltán összesítve az egészet új Vay-Mocsáry-alap címen fogják kezelni a főiskola tartalék tőkéje gyanánt.

A Sárospataki Főiskola felhívó szövegéhez következő lelkes buzdítást vettük a tiszántúli kerület püspökétől, főtiszteletű Kiss Arontól:

A sárospataki ev. ref. főiskola kormányzó hatósága a vezetése alatt álló kiváló intézet érdekében a fenti Felhívó szöveget ot bocsátotta ki. — Halad a kor; tanügyi tekintetben is oly nagymérvű áldozatokat követel e haladás, hogy ezeknek fedezése végett oly nagyhirű s erős főiskola is, mint a sárospataki, ev. ref. egyházunk tagjainak gyámolításához kénytelen fordulni. Ennek a szép multu, nagyfontosságú intézetnek gyámolítását szívesen ajánlja ev. ref. egyházunk presbyteriuma az egyház tagjainak általában a nagy közönségnek jóindulatába és áldozatkészségébe, kérvén azokat, kik a nagy célra áldozhatnak, hogy adományaikat az ev. ref. püspöki hivatalba ez évi március 15-ig küldeni sziveskedjenek, hol az adományok a gyűjtőívekbe bejegyeztetnek és illő helyekre elfognak küldetni.

Kérem a fentieknek becses lapjukban szíves közzétételét. — Debrecen 1903. február 14. — tisztelettel Kiss Aron ev. ref. püspök lelkészelnök.

A fenti sorokhoz, lelkes és meggyőző felhívásokhoz nincs mit hozzátennünk, csak figyelmébe ajánljuk olvasóinknak mint olyan tény, mely méltó a megszívlelésre.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmuseum nyitva minden vasárnap és ünnepnapon d. e. 9—12-ig.

Febr. 21. A függetlenségi párt estéje. Arany Bika.

Febr. 22. Ipartestület közgyűlése.

Febr. 22. Evang. álléregylet tea-estéje.

Febr. 22. A Székely asztaltársaság közgyűlése.

Febr. 22. A kölcsönös segélyző egyesület közgyűlése d. e. 10 órakor (Városháza nagyterme.)

Márc. 1. A Székely társaság alakuló gyűlése.

Márc. 1. A debreceni kereskedői társulat közgyűlése.

* **Rákóczi ünnep Debrecenben.** Első sorban adtunk hírt arról, hogy főiskolának, az ősi kollegium hazafias ifjusága is megfogja ünnepelni e magyar szabadszmák egyik legszebb korának: a kuruc korszak hajnalhasadásának 200 éves évfordulóját. Lélekemelően szép lesz az a gazdag műsor Rákóczi ünnepe, melyet a főgimnázium kebelében fonnálló önképzőkör és zenekar együttesen fog rendezni. Az ének és szavalati számok egytől-egyig a magyar történelem legszebb korából, a daliás kuruc korból vannak véve.

* **A kaszinó pályadíjai.** A kaszinó választmányában felbontották a Csokonai kör bíráló bizottsága által jutalomra méltatott pályaműveknek a jelíges levélkét. A tudományos dolgozatnak, a mely Debrecennek 1848 67 évekbeli irodalmát tárgyalja szerzője Erdei Károly theologus, a verses munkát, a három arkangyal e költői mesét ifj. Vályi Nagy Gusztáv jog hallgató írta. Minthogy mindkét pályamű csak a második díjat nyerte, a kaszinó a megmaradt pénzből az 1903. évre nagyobb pályadíjakat tűzött ki, a melyek annál inkább ösztönözhetik a tanuló ifjuságot, hogy mentől nagyobb számmal vegyenek részt a pályázatban.

* **Választások a közjegyzői kamarában.** Tegnap számunkban már beszámoltunk a debreceni kerületi közjegyzői kamara közgyűléséről. Ekkor választották meg a választmányi tagokat és pedig Bagdi Papp Sándort (Karcag), Mezey Mihályt (Nagyvárad), Balogh Gézát (Debrecen) és Kovács Eleket (Nyíregyháza), A fegyelmi bíróság rendes tagjai lettek Bagdi Papp Sándor (Karcag), Kovács Elek (Nyíregyháza), póttagok Mezey Mihály (Nagyvárad), Balogh Géza (Debrecen.)

* **A Székely társaság ülése.** A debreceni Székely társaság vasárnap tartotta választmányi ülését, a melyen Székely Ferenc a Székely bazar elnöke beszámolt a kitünően sikerült bazar eredményéről. E szerint 54 kiállítótól 4015 drb. tárgy érkezett be, melyből 5600 koronát

árultak. A bazárban nagy kellendősége volt a cserép, fa, gyékény és vessző áruknak, de kevés fogyott el a vasárukból. A bazar összes jövedelme 1065 korona volt, ezzel szemben a kiadás 1125 korona volt. Ezután elhatározták hogy a most még ideiglenes tisztikarral működő Székely társaság alakuló közgyűlését a jövő március hónap 1-én tartják meg.

* **Fényes Samu a Csokonai-Körben.** A Csokonai-Körnek érdemes vendége lesz még e hó folyamán. A Csokonai-Kör legközelebbi felolvasó ülésén Fényes Samu rövid idő alatt híressé vált színműíró a *Kuruc Feja Dávid*, *Bacsányi* című színművek szerzője fog közreműködni. — Fényes új darabja Bacsányi valamelyik előadására látogat el hozzánk és ugyanakkor tartja felolvasását, valószínűen *Messziás* című. Budapesten már elfogadott színművének fogja egy felvonását bemutatni. A Csokonai Kör tagjai és velük együtt a debreceni művelt közönség érdeklődéssel néznek az élvezetesnek ígérkező felolvasó ülés elé.

* **Tudorrá avatás az egyetemen.** Fővárosi tudósítónk távirja: Tegnap két fiatal jogászt avattak fel a budapesti egyetemen sub auspiciis régis. A királyi kegyben két kiváló tudort részesült. Az egyik Székely Aladár, Székely Ferenc dr. koronaügyész fia aki 24 éves, aki öt nyelvet beszél s minden vizsgáját kitüntetéssel tette le. A másik fiatal Tomcsányi Vilmos fia Tomcsányi Mór nyugalmazott táblai tanácselnöknek. Szintén beszéli az összes uralkodó világ nyelveket s vizsgáit szintén kitüntetéssel végezte. A felavatáson a királyt Zsilinszky Mihály közművelődési államtitkár képviselte. Székely Aladár a elmés, ünnepi közönség előtt a *bünyvádi perrendtartásról* tartott tudósi értekezést Tomcsányi Vilmos pedig a *mentelmi jog eredetéről és fejlődéséről*. Ezután letették az esküt s az államtitkár átnyújtotta a király ajándékát, két gyémántos arany gyűrűt.

* **A kereskedői társulat közgyűlése.** A debreceni kereskedői társulat a jövő március hónap 1-én délután 3 órakor tartja rendes évi közgyűlését. A közgyűlés tárgyai a következők: 1.) a választmány jelentésének tudomásul vétele fölötti határozat. 2.) a zárszámadásra és a számvizsgálók arra vonatkozó jelentésének hemutatása és a választmányának adandó felmentvény megadása fölötti határozat. 3.) a költségeloirányzat megállapítása. 4.) a tandíjkezdvezménnyel egybekötött házalapítványokról szóló szabályzat jóváhagyása fölötti határozat. 5.) a társulati alapszabályok 3 dik §-ának módosítása, 6.) indítványok. 7.) három tagból álló számvizsgáló bizottság választása. 8.) hat választmányi tag választása.

* **Eljegyzés.** Schvare Lipót az Ippen és Schvare kereskedő cég baltája eljegyezte Sormenfeld Lilát, Sormenfeld Gyulának a Hirlapírók nyugdíjintézete könyvelőjének bájos leányát.

* **A gyászoló fiu.** Egy kis történetet mondunk el, melynek megértéséhez ismerni kell a zsidó vallásnak azt a törvényét, hogy a halottakért, a család tagjai nyolc napon át ugynevezett süvét ül-

nek, ami a legmélyebb gyász jelképe. Már most rátérhetünk a pompás históriára.

Egy derék vidéki polgártársunkat mostanában nagyon üldözi a végzete. — Nem rég ütöttek pecsétet a boltjára s alig heverte ki a csapást, meghalt az édes apja. Három napja mult, hogy a szegény öreget eltemette s már megjelent újból — a szokott kisebbrendű kávéházában, a szokott kalabriász társasága asztalánál, ahol is elfoglalta régi helyét.

A partnerek megütköztek ezen a cinizmuson, de azért keverték, osztottak, kontráztak és mentek a kasszára. Csak egy kibic akadt, akit nagyon bántott a gyászoló fiu lelketlensége. A kibicnek nyílt őszinteségével fordult a derék polgártárhoz:

— Mond meg édes öregem, kít szeretsz te jobban: A szüleidet, vagy a hiteltelizedet?

A kérdés nagy zavarba ejtette az édes öregemnek nevezett férfit. Csodálkozva nézett a barátjára:

— Miért kérdezed ezt?

— No hát csak azért, mert a hiteltelizedért leülted a nyolc napodat, de az édes apádért nem hoztál ekkora áldozatot.

* **Az ipartestület társasvacsorája.** A február 22 én vasárnap tartandó ipartestületi közgyűlést megelőzőleg társasvacsorát rendeznek az ipartestület tagjai az Angol Királynő éttermében. Egy teríték ára 3 korona, jelentkezni lehet az ipartestület helyiségében.

* **A vasúti menetjegyek felmutatása.** Az államvasutak igazgatósága a következőket közli: A vasúti menetjegyekkel ismételtén történt számos visszaélés szükségessé tette, hogy a jegyeknek és az ezekhez tartozó egyéb igazolványoknak ellenőrzése fokozottabb mérvben oly módon foganatosíttassék, a mint ez a külföldi vasutaknál történik. E célból az üzletszabályzat 21. §-ában, illetve annak II. póthatározmányában foglalt rendelkezések alapján érdekelte közlegeinket, ugyanint a kapusokat, jegyvizsgáló kalauzokat és általában az ellenőrzőket szigoruan utasítottuk, hogy az utazóigazolványoknak és pedig ugy az egyszeri utazásra szóló, mint az időszakos vagy állandó érvénynyel bíró (szabad bérlet stb.) jegyeknek előmutatását a várótermekbe illetve a pályaudvarra való belépésnél is utközvetben a vonatokban mindenkitől kivétel nélkül feltétlenül követeljük, továbbá elrendeltük, hogy mindenkor megköveteljük azt, miszerint az utasok a pályaudvarok elhagyása előtt a további utazásra már nem érvényes utazóigazolványokat a jegyszedőknek átadják, a további utazásra szükséges jegyet pedig mutassák fel. Annak megemlítése mellett, hogy e tekintetben a külföldön is hasonló szigoru intézkedések állanak fenn, az utazó közönséget egy alkalommal már a napi lapok útján figyelmeztettük: minthogy azonban eme figyelmeztetés dacára ellenőrző közlegeink az utazó közönség részéről mind sűrűbben megújuló ellentállással találkoznak, újból figyelmeztetjük és kérjük az utazó közönséget, hogy a menetigazolványt — idővesztés és egyéb, a menetjegy előkeresésével járó kellemetlenség kikerülése végett — saját érdekében kéznél tartani és közlegeinknek a menetjegy előmutatására irányuló kötelességszerű felhívásának ellenvetés nélkül megfelelni sziveskedjék.

* **A debreceni orthodox zsidó hitközség** most vasárnap alakította meg újra képviselő testületét. Szótöbbséggel meglettek választva rendes tagoknak Tohn Ede, Friedmann Abrahám, Gelberger Dávid, Goldstein Péter, Gyémánt Salamon, Jungreis Jakab, Klein Ignác, Klein Miksa, Kohn Sámuel, Kolb Jakab, Kolb Lázár, Knöpfler Simon, Lindenfeld Ignác, Péterffy Benő, Stark Márton, Stark Ignác, Schvarcz Fülöp, Táfler Ignác, Weinberger Bernát, Weinstein Jakab és Wiener Dávid, póttagoknak Fürst Ignác, Hoffer Lajos, Klein Sámuel, Kohn Márton, Spira Ferenc és Tannenbaum Emánuel.

* **Halálozások.** A tegnapi nap folyamán elhaltak: Matkó Mária ev. ref. 18 éves, Mészáros András ev. ref. 2 éves, Sréter Lajos kath. 6 éves, Vince Lajos ev. ref. 16 hónapos. — Mint részvétellel értesülünk a hajdu-böszörményi ev. ref. főgimnáziumnak gyásza van. Péter Károly főgimn. tanár, hosszas szenvedés után elhunyt, tanárságának 20 ik, igazgatóságának 3-ik évében. Az érdeemes tanférfit tegnap délelőtt 10 órakeremették nagy részvét mellett.

* **Hányan vannak még honvédek.** A 48-as honvédek nyugdíjazásáról a következő számadatokat közölhetjük: A 48-as honvédsereg legmagasabb száma 130,000 harcosra ment, akikből ötvennégy év elmég mintegy huszezren vannak életben; ezek közül ez év január havának végén összesen 13,044 hová volt nyugdíjazva, még pedig 3 tábornok, 9 ezredes, 12 alvezetés, 526 hadnagy, 1394 tizedes és 829 közvitéz.

* **Halászat állása hazánkban.** Darányi földmívelésügyi miniszter a halászatról tiszta képet nyerendő, utasította a folyókkal bíró vármegyéket, hogy a vármegye területén levő halászlát társulatok igazgatójától a halászlát törvény alapján kifejtett munkásságról szóló jelentést kérik be és közöljék a célt esetleg hátráltató akadályokat. A jelentések 30 napon belül fölterjesztendők.

* **Az ezüst evőeszközök.** Bors János főpincér meglepetéssel tapasztalta tegnap hogy ezüst evőeszköz készletéből mintegy 50 korona értékű kés, villa és kanál hiányzik. Azonnal jelentést tett a rendőrségen, honnan Dobos rendőrbiztos lett kiküldve a nyomozás megejtésére. Dobosnak mindjárt a nyomozás elején gyanus volt Bors alkalmazottjának, Bors Lászlónak viselkedése. Vallatára fogta az evőeszközök gondozóját, majd ennek kedveséhez Zöldi Eszterhez látogatott el, ki azután ijedtében bevallotta, hogy tényleg nála voltak az evőeszközök, de Balogh Erzsébet nevű barátnőjének adta elrejtés végett. Balogh Erzsébetnél tényleg meg is lelték az ezüstneműeket, miket elkoboztak. A jeles társaság pedig ezen együttes működése után együtt fog szerepelni a vádlottak padján is.

* **Megerkeztek a tulipános ládácskák.** Székely Bazárban legkapósabbak voltak a csinos kiállítási festett tulipános ládácskák, a melyekből igen sok megrendelés történt. A Székely bazár elnöke úgy intézkedett, hogy a megrendelt ládácskák a Donogán és Somossy cégnek küldessenek meg. A napokban érkezett 50 drb. ilyen láda. A megrendelők tehát nevezett cégtől a csinos kivitelű tulipános ládákat átvehetik, a venni szándékozókna is jut még egy pár a fölöslegetől.

* **Talált kutya.** A Késes-utca 7 számú házában valaki ott felejtette kutyáját. A gazdátlan állat barna színű, kicsi, ölebszerű kutyácska. Ez uton kéri fel tulajdonosát, legyen szives elveszett kutyáját átvenni.

* **Veszedelemes fegyver.** Szőke Pál napszamos a Hatvan utcán részeg állapotban összeveszett a vele vadházasságban élő Szabó Ju ánnával. Az asszony jobban győzte nyelvvel, mire a részeg férfi ütlegelni kezdte. A bántalmazott asszony segítségére sietett anyja, Szabó Ferencné. Szőke sem volt rest, felkapott egy hatalmas fűrész s végig sujtott vele Szabó Ferencnéen, ki véresen bukott össze. Az éles fűrész csu yán összeszakította fején fején és kezén. Szőke Pál még tovább ütötte volna a szerencsétlen asszonyt, de az odarohanó két rendőr egy városi hajdu segítségével lefogta a dühöngő embert, s miután másképp nem bírtak vele, összekötözve szállították be a rendőrségi bünygyi osztályához, hol kihallgatásáig bezárták.

* **Eltörte a lábát.** Csatári Lajos 66 éves gazdasági cselédet gazdája Takács Bálint kiküldötte a hajdu hadházi erdőbe fáért. Az öreg ember kiment egy szekérrel, de mikor a fa felrakásához kezdett volna eleszszott s eltörte a bal lábát. A szerencsétlenül járt öreg cselédet beszállították a debreceni közkórházba.

* **Eltűnt aranylánc.** A Deák Ferenc utcai Széchényi kávéház tulajdonosának, Boros N nek ugyanott lévő lakásáról eltűnt egy női ezüst óra arany láncsal. Az eltűnt ékszer Boros leányáé volt, és nem is sejtik hogy ki lophatta ki a lakásból. Jelentést tettek a rendőrségen, s most ez igyekszik nyomára jönni a vakmerő tolvajnak.

* **A „Polgári takarékos és segélyszövetkezet” (Piac-utca 83. sz. a.),** mely ez idén is 6% osztalékot ad tagjainak, — ez uton értesíti a t. közönséget, hogy a most alakult VII. évtársulatba tagok még mindig mulasztási illeték nélkül léphetnek be. Kölcsönöket a f. VII. évtársulatra is folyósít.

Leányok figyelmébe.

Ügyes kézi leányok felvételnek

Jungreis Mari női divatteremben.
(Piac utca 52. sz.)

KÖZIGAZGATÁS.

× **Felekezeti elemi iskoláink rendezése.** A városházán nap-napután folynak az értekezletek a felekezeti elemi iskolák ügyének rendezése tárgyában. Tegnap Kovács József polgármester elnökle alatt az ág ev. egyház küldöttjei tartották meg tanácskozásukat. Tegnap jelentette be küldöttjeit a zsidó hitközség is a polgármesteri hivatalhoz. A bizottságban a hitközséget Krausz Vilmos Popper Mór dr., Reichmann Armin és Szánthó Samu fogják képviselni. A gör. kath. egyház küldöttjei lettek: Papp János lelkész, Kerekes Géza, Errovics Gyula és Vass János.

× **A kézbesítő hivatal ujjaszervezése.** Debrecen város rendőrfőkapitánya Boczkó Sámuel tegnap beadványt nyújtott be

Kovács József polgármesterhez, a melyben előadja, hogy a fokozott forgalom miatt ma már a rendőri bejelentési hivatal kézbesítő személyzete nem képes megfelelni a feladatának s a hivatalos helyiséget is bővíteni kell. Epen ezért a személyzet számának szaporítását kéri s sürgős intézkedést a hivatalos helyiség kibővítésére is. A tanács legközelebbi ülésén fog ezzel az ügygyel foglalkozni.

× **A világitási vállalat évi mérlege.** Debrecen város világitási vállalatának évi mérlegét ezen a héten fogja megállapítani a város világitási vállalatának felügyeletére kiküldött bizottság, a melynek tagjai Körner Adolf elnökle alatt e hónap 21-én szombaton délután ülést tartanak.

× **A színházi tüzvizsgáló bizottság tagjai.** A városi tanács ma tartott ülésén egészítette ki a színházi tüzvizsgáló bizottságot három taggal. A bizottságnak a hivatalos tagokon kívül Szikszay Lajost, Burger Pétert és Márk Endrét kérte fel, hogy vállalják el a színházi tüzvizsgáló bizottsági tagsági tiszteletet.

× **A város árverései.** A város tulajdonát képező Wekker pusztá kivágott fáit e hónap 20-án pénteken árverezték el, szombaton pedig a Guthi erdő s mező szénatermése kerül eladásra ugyan ilyen módon. Felhívjuk erre a gazda-közönség figyelmét. Az árveréseken a város részéről Király Gyula gazdasági tanácsos lesz jelen.

EGYHÁZ és ISKOLA.

Gazdasági bizottsági ülés. Tegnap délután 3 óraker gazdasági bizottsági ülés volt az ev. ref. egyház tanácsstermében, melyen több folyó ügyet intéztek el.

Egyházi törvénytervezet. Ez év őszén ismét zsinatot tartanak Magyarország refomátusai. Legutoljára 1893-ban volt zsinat. Azóta 10 év mult el s a tíz év alatt számos egyházi törvény szorult a viszonyok változása folytán módosításra. A törvények változtatása, alkotása és eltörlése tárgyában tartott zsinati előtervezetek tervezetét most gyűjtőtre össze és öntötte könyv alakjába Zsigmond Sándor egyházkerületi főjegyző, mint a zsinat előkészítő bizottság jegyzője. A 127 oldalra terjedő munkát 4000 példányban nyomtatták ki s megküldik minden egyes lelkésznek és egyháznak, kiknek azután módjukban lesz az ősz zsinatig véleményt nyilvánítani a törvénytervezet elfogadása, vagy megváltoztatása mellett.

Tanfolyam hibásbeszédűek részére. A vallás- és közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy a siketnémák váci orsz. kir. intézetében dadogók és egyéb beszédgyógyító tanfolyam létesíttessék. A tanfolyam március 1-én kezdődik és egyhuzamban 4 hónapig tart. Felvétel végett mindkét nembeli hibás beszédűek személyesen vagy levélben jelentkezhetnek az intézet igazgatóságánál. A telvett

növendékek mindnyájan tandíjmentességet élveznek, a vidékiek azonban a tanfolyam tartama alatt maguk kötelesek gondoskodni ellátásukról.

SZINHÁZ.

Színházi műsor:

Febr. 17. Kedden: Molière halálának évfordulóján *Kénytelen házasság*, vigjáték és *R. Réthy Laura* vendégfelléptével *Parasztbecsület*, dalmű *B.*

Febr. 18. Szerdán: *R. Réthy Laura* vendégfelléptével *A denevér* daljáték, *C.*

Febr. 19. Csütörtökön: *Monna Vanna* színmű, *A.*

Febr. 20. Pénteken: *Cifra nyomoruság*, színmű, *B.*

Febr. 21. Szombaton: *Képzelt beteg*, vigjáték, *C.*

Febr. 22. Vasárnap: délután *Bánk bán*, szomorudjáték, este *R. Réthy Laura* vendégfelléptével *Troubadour*, dalmű.

— (**Denise**) A tegnapi színházi est hangulatához az eszményiség virágai adták meg a színt, azok a virágok, a melyeket annak idején a fiatalabbik Dumas kötött bokrétaiba. A címszerepben Menszáros Margit tehetsége legjavát vitte a színpadra s ezt az alkalmat a közönség felhasználta arra, hogy rokonszenvének feltünőbb módon adjon kifejezést. Nyílt színen, felvonások után többször tapsolták lámpák elé a kisasszonyt, aki díszes virágkosarat is kapott. A többi szerepekben most is Sebestyén Géza, Ebergényiné Hahnel Aranka és Klenovics György váltak ki a különben jó előadás előkelő keretéből.

— (**Molière és Mascagni**) Ma este Molière haláláról emlékezik meg kegyelettel a debreceni színház, előadja a *Kénytelen házasságot*, Molière remek egy felvonásos vigjátékát. Utánna a *Parasztbecsület* dalmű kerül színpadra, Santuzzában *R. Réthy Laura* asszony vendégfelléptével.

— (**A denevér**) Szerdán folytatja vendégjátékait *R. Réthy Laura* asszony amikor a Strauss kitűnő daljátékában, a *Denevérben* Rozalindát énekli a művésznő Adél szobalány szerepét Felhő Rózsi fogja játszani.

— (**Kilenc színház műsora a héten**) A közönséget bizonyára érdekli, hogy a nagyobb vidéki városok színházaiban milyen a műsor. Összehasonlítjuk 9 nevezetesebb vidéki színház műsorát és az összehasonlításból megállapíthatjuk, hogy a debreceni színház e heti műsora valamennyi közt a legértékesebb. Ime a 9 műsor:

Szeged. Hétfőn *A fősvény*, Molière vigjátéka, kedden *A svihások* daljáték, szerdán d. u. ifjusági előadás, *A cigány*, népszínmű, este Durand és Durand bohózat, csütörtökön Hoffman meséi, dalmű, pénteken Gasparone daljáték, szombaton Baesányi, színmű, először, vasárnap délután *Egy görbe nap* bohózat, este Baesányi.

Nagyvárad. Hétfőn New-York szépe, daljáték, kedden *Ibolyafaló* vigjáték, szerdán *A koldusdiák* daljáték, csütörtökön *A koldusdiák*, pénteken *Ibolyafaló* vigjáték, szombaton Gerolsteini nagyhercegnő daljáték, vasárnap délután *A betyár* kendője népszínmű, este Gerolsteini nagyhercegnő.

Kolozsvár. Hétfőn *Pillangó* kisasszony, Pajkos diákok daljáték, kedden *Loute* bohózat, szerdán *Monna Vanna* pénteken *Monna Vanna*, szombaton az egyetemi jogászbál, vasárnap délután képzelt beteg Molière vigjátéka, este a *Cigány* népszínmű.

Temesvár. Hétfőn *Mártha* dalmű, kedden *Monna Vanna*, szerdán *A vasgyáros* színmű, csütörtökön *A doktor ur* bohózat először, pénteken *A doktor ur*, szombaton *Carmen* dalmű, vasárnap délután *Fokról* fokra színmű, este New-York szépe daljáték.

Kassa. Hétfőn *Kornevillei* harangok daljáték, kedden *Niobe* daljáték, szerdán *Baesányi*, először, csütörtökön *Baesányi*, pénteken *Baesányi*, szombaton *Tiszt urak* a zárdában daljáték, vasárnap délután *A királynő* dronyosa daljáték, este *Baesányi*.

Pécs. Hétfőn *Ádám és Éva* daljáték Küry Klárával, kedden *Nebántsvirág* daljáték Küry Klárával, szerdán *Szulamit* daljáték, csütörtökön *Katalin* daljáték először, pénteken *Katalin*, szombaton *Katalin*, vasárnap *Katalin*. Utolsó előadás *A társulat* Nyitrára megy.

Győr. Hétfőn *Casanova*, daljáték, kedden *Csapodár* vigjáték, szerdán *Küzdelem a létért* színmű, csütörtökön *A doktor ur*, bohózat, pénteken *A doktor ur*, szombaton *Fifin* daljáték, vasárnap délután *Gyurkovics* lányok vigjáték, este *Fifin*.

Miskolc. Hétfőn *A doktor ur*, kedden *Szulamit*, szerdán *Régi szerető* népszínmű, csütörtökön *A vigécek* bohózat, pénteken *Angot* daljáték, szombat, vasárnap?

Debrecen. Tessék átolvasni az e heti műsort a rovat élén. Becsületére válik ez a szép műsor a művezetésnek.

— (**Áldor Juliska szerződése**) Áldor Juliska, aki virágvasárnapján megvált a debreceni színtársulattól, Kecskemétre, Kövesi Albert színiigazgatóhoz szerződött.

— (**A színészegyesület közgyűlése**) Megirtuk már, hogy az országos színészegyesület közgyűlése március 12. 13 és 14-én lesz. Erre a közgyűlésre a debreceni színtársulat három képviselőt küld fel. A választás tegnap volt. Felkértek az egyik képviselőség elfogadására Szávay Gyulát, megválasztották Krémer Jenőt, Sebestyén Géza és Szalay Károly közt ma délután pótválasztás lesz. Makó Lajos igazgató személyének képviseletére Oláh Károly tanácsost kérte fel.

— (**Színtársulatok a vidéken**) Ez idő szerint 31 színtársulat működik a vidéken. De ne tessék azt képzelni, hogy valamennyien nagyobb városok állandó színházaiban! A vidéki színiigazgatók egy része bizony igen jelentéktelen falukon, korecsma színen apostolkodik s terjeszti a művészet égi fényét petroleum világítás mellett. Ime itt a 31 igazgató 31 állomása: Makó Lajos — *Debrecen*, Megyeri Dezső — *Kolozsvár*, Zilahy Gyula — *Arad*, Krecsányi Ignác — *Temesvár*, Somogyi Károly — *Nagyvárad*, Jano-

vics Jenő — *Szeged*, Komjáthy János — *Kassa*, Szendrei Mihály — *Sopron*, Nádas József — *Pécs*, Balla Kálmán — *Győr*, Pesti Iliás Lajos — *Szabadka*, Szalkay Lajos — *Miskolc*, Kövesi Albert — *Kecskemét*, Krémer Sándor — *Szatmár*, Kunhegyi Miklós — *Székesfehérvár*. Továbbá: Báródi Károly — *Tata*, Benedek Nándor *Torda*, Deák Péter *Lugos*, Fehér Károly — *Szigetvár*, Földesi Sándor — *Deés*, Gáspár Jenő — *Bethlen*, Halmai Imre — *Lőcse*, Kárpáti György — *Kiskomárom*, Kiss István — *Rimaszombat*, Kövi Ede — *Brád*, Micsai György — *Déva*, Monori Sándor — *Zenta*, Polgár Béla — *Munkács*, Szabadhegyi Aladár — *Kunfélegyháza*, Szita László *Szerencs*, Zoltán Gyula — *Marcali*.

TAVIRATOK.

Erzsébet kir. hercegnő halála.

Bécs, febr. 16. (*Saját tudósítónk távirata*.) Erzsébet kir. hercegnő holttestét tegnap délután Weichselbaum tanár konzerválta Éjjel a tetemet éreke-porsóba tették, a melyet leónoztak és azután a gyászkapolnává átalakított előcsarnokban felravatalozták. Ma reggel a spanyol anyakirályné, Frigyes, Károly István és Jenő kir. hercegek, továbbá Mária Terézia főhercegnő, Lajos bajor herceg és a többi ittlévő rokonok a korporsóhoz mentek és imádkoztak mellette. A rendkívüli spanyol követség, amely ma érkezik ide Madridból, a király vendégként a Burgban fog lakni. József Ágost kir. herceg, továbbá Klotild és Augustina kir. hercegnék ma este Alesuthról ideértek, hogy a temetésen jelen legyenek. Széchenyi Gyula gróf, a király személye körüli miniszter tegnap este ideérkezett.

Bécs, febr. 16. (*Saját tudósítónk távirata*.) Erzsébet kir. hercegnőért ma és holnap mondanak misét. A holttestet kedden délután szenteli be Frigyes főherceg palotájában *Gruscha* biboros herceg-érsek, azután átviszik Badenbe és ott ideiglenesen nyugalomra helyezik a Weilburg-kastély házi kápolnájában. Végleges nyugalomra az elhunyt végső akarata szerint a heleinenthal községi temetőben fogják helyezni. A sok résztvevőtávirat között újabban a német császár és a bolgár fejedelem is kifejezte részvétét.

Szterényi sajtópere Kolozsvártt.

Kolozsvár, febr. 16. (*Saját tudósítónk távirata*.) A kolozsvári esküdtszék ma kezdte tárgyalni azt a sajtópert melyeket Szterényi József miniszteri tanácsos indított Nadányi Emil végzett kereskedelmi iskolai tanuló ellen, aki egy röpiratban és egy szaklapban jogtalan haszonszerzéssel, részrehajlással, nepotizmussal vádolta Szterényit évek előtt Tordán alapított gipszgyár állami támogatása alkalmából.

A tárgyaláson Szterényi József f. min-

miniszeri tanácsos személyesen megjelent és kérte a legkorlátlanabb bizonyítás megengedését. Valószínű, hogy az esküdtszék el fogja ítélni a vádlottat, a tárgyalást holnap folytatják

Venezuela

Caracas, febr. 16. A blokádot csak ma délelőtt 10 órakor szüntették meg hivatalosan.

Caracas, febr. 16. Bovednek arra a jelentésére, a melyben Castrot a német, olasz és angol jegyzőkönyvnek aláírásáról értesíti és neki ez alkalomból szerencsét kíván, Castro elnök távirattal válaszolt, a melyben Bovent azért a gyors eltökélt-ségért, a melylyel az igazság ügyét szolgálta, biztosítja a maga és venezuela örök haláljáról.

Gabona tőzsde.

Budapest, febr. 16. (Saját tudósítónk távirata.) Buzakinálát mérsékelt, vételkedv gyenge. — Nyugodt irányzat mellett 20.000 méter-mázsa került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonanevek változatlanok. Idő hideg.

Buza áprilisra	7.54—55.
Rozs áprilisra	7.60—61.
Zab áprilisra	6.60—61.
Tengeri májusra	6.08—09.
Repce augusztusra	11.70—80.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Esküdtek kisorsolása.

— febr. 16.

Március hónapban ismét lesznek esküdtszéki tárgyalások — azaz tárgyalás, mert ezideig csak egyetlenegy bűnügy van kitűzve az esküdtszék elé. Március 2-án kezdik meg működésüket a kisorsolt esküdtek s előreláthatólag hamarosan elvégzik honpolgári kötelességüket.

Szombaton délután zárt ülésben ejtették meg a sorshuzást dr. Szücs Miklós törvényszéki elnök elnöklete alatt s tegnap délután állították össze a névsort, melyben legérdekesebb az, hogy sem a rendes, sem a pótesküdték között nincs egyetlen egy jogászember sem.

A március hóra kisorsolt esküdtek névsora a következő:

Rendes esküdtek:

Lovász János bankhivatalnok.

Füleki Pál gyógyszerész.

Szakácsi András sertéskereskedő.

Csengeri Ferenc terménykereskedő.

Pusztay Sándor magánzó.

Ernszt Ede kereskedő.

Németh András vendéglős.

Falk Ármin gyáros.

Osagó Péter földmives.

Kövesdi (Bilkei) Imre gazdálkodó.

Negeci Vilmos földbirtokos.

Orosz István gazdálkodó.

Király István gazdálkodó.

Gulyás Géza bádogos,
Mezey Gyula kereskedő.
Kovács Lajos tan. közpő igazgató.
Füvessy Lajos kutturó,
Csicsó Lajos kereskedő.
Marjalaky Sándor építész,
Erdey István kovács.
Klein Miksa kereskedő.
Rosenberg Adolf szállodás.
Fléger György vasbutor gyáros.
Maskovits Károly bizt. tisztviselő.
Horváth József sertés kereskedő,
Sarkady István gazdálkodó.
Fekete István gazdálkodó,
Labonc Mihály tanár,
Piros Béla lakatos,
Kovács Péter sertéskereskedő.
Pótesküdték:
Csóthy Lajos bádogos.
Janatka Alajos műkertész.
Szatmáry József szücsmester.
Tóth Árpád zenetanár.
Leszkay Ferenc magán tisztviselő.

Liptay József asztalos.
Seres Lajos fazekas.
Ifj. Bészler János vaskereskedő.
Tafler István gazdálkodó.
Mandell Zsigmond kereskedelmi ügynök.

§ **Agyonlőtt kis fiu.** Még a nyáron történt, hogy a Téglás kertben agyonlőve találták Nagy Sándor ottani lakos 5 éves fiát *Bélát*. A kis fiu meghalt a nélkül, hogy gyilkosa nevét megmondhatta volna. A gyanu azonban *Varga István* kályhás mesterre irányult, aki ellen magánvádoló Nagy Sándor, a kis fiu apja meg is indította a bűnügyi eljárást. Azonban *Varga Istvánt*, védője *Révi Nándor* dr. előterjesztésére a debreceni kir. törvényszék vádtanácsa a vád alól felmentette s illetve megszüntette ellene az eljárást. Magánvádoló a határozat ellen felfolyamodással élt a kir. táblához.

107. v. k. szám.

1903.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. jbiróságának V. 218. 13 1903 számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Kiss Antal részére Broskó Jenő csegei lakostól 15 kor. 29 fill. tőke, hátralék ennek 1902 évi június hó 30 napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 4 kor. 40 fill. perköltés erejéig 1902 évi május hó 14-én bi-

VÁROSI SZÍNHÁZ

Ma kedden, február 17-én „B” bérlet

Kénytelen házasság.

Vigjáték 1 felvonásban. Irta: Molière.

Személyek:

Sganarello	Nagy Dezső
Geronimo	Farkas Béla
Doriméne, fiatal kacér, Sganarelle jegyese	Halmel Aranka
Aleantor, Doriméne atyja	Szilágyi Aladár
Aleidas, Doriméne bátyja	Palágyi Lajos
Lycaste, Doriméne kedvese	Pataky Béla
Dr. Paucratius, aristotelesi bölcsész	Sebestyén G.
Dr. Marphurius, phyrhosi bölcsész	Krémer Jenő

A szín: Piac.

Ezt követi

R. Réthy Laura vendégfelleptével:

Parasztbecsület

Dalmi. Zenéjét szerzette: Mascagni Péter. Szövegét írták: Tarcioni-Tozzetti és Menasci. Fordította: Radó Antal.

Személyek:

Santuzza	R. Réthy Laura m. v.
Lola	Krémer Lili
Turiddu	Karacs Imre
Alfio	Mezey Andor
Lucia	Adamek Irma

Pórok és pórnők. Történik egy szicíliai faluban.

Idő: jelenkor.

Holnap szerdán, február 18-án „C” bérlet:

R. Réthy Laura vendégfelleptével:

A denevér.

Daljáték 3 felvonásban. Meilhac Halévy „Reveillon” című bohózata után.

rólag felülfoglalt és 1271 kor. fillére becsült butorok és egyéb ingóságok 1903 évi február hó 25-én délelőtt 10 órakor kezdetét veendő és Csegén, 3 alperes lakásán megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbbetigérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adadni.

Debrecen, 1903 évi február hó 3-án.

Oláh Géza.

birói kiküld.

A margit fürdő Intézeti Pénztárnok női állás 1903-ik évi március 1-én betöltendő lesz.

Pályázhat, minden ügyes szolid megbízható 20—40 éves független nő.

Keresdelmi tanfolyamot végzetek előnyben részesülnek. Jelentkezhetni a Margit-fürdő intézet irodájában.

Nyaraló.

1068¹ -öl beültetett terület, igen szép modern lakás, nagy terasse, pincze külön, eselédház, konyha, borház, eladó.

Étekezhető: Hatvan-utca 13 az emeleten.

Örökös tavasz megkezdése.

Nemcsak szép levágott virágok és kötött csokrok, de nagy mennyiségű eserepekben nyiló virágok is vannak állandóul készletben, u. m. jáczintok, tulipánok, Primulok, Cyclamen, valamint cameliak és azaleák olesó árban és nagy választékban.

A t. közönség b. pártfogását kérve,

kiváló tisztelettel
Paczelt János,

mag- és virágkereskedő.

Egy cs. és kir. egyéveshuszár ön kéntes részére a csász. és kir. lovassági laktanya közelében március hó 10-15 től kezdve egy nagy szobából vagy két kis szobából álló tisztesseges butorzzattal ellátott lehetőleg kiszolgálattal és külön bejárattal bíró száraz és világos hónapos lakás kerestetik. Ajánlatok a havibér megjelölésével e lapkiadó hivatalába kéretnek.

153
1903 v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 1332/1903. számú végzése folytán közhírre tétetik, miszerint László Albert és társa cég részére Kerékgyártó István debreczeni lakostól 72 kor. fill. tőke, ennek 1902. évi december hó 1 napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 37 kor. 80 fill. perköltség erejéig 1903. évi január hó 21-én bíróság lefoglalt és 760 kor. becsült butorokból és ingóságok 1903. évi március hó 6-án délelőtt 11 órakor kezdetét veendő és alperes lakásán Darabos utca 7-ik számú ház alatt megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is elfognak adatni

Debreczen, 1903. évi február hó 14-én.

Oláh Géza
birói kiküldött.

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhöges, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuk

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR“

GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, VI., Váci-körút 17.

Eljen!

Egger mellpasztilla csak kamar meggyógyított.

Kapható Debreczenben: Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovács Nándor, Mihalovits Jenő, Muraközy László, Dr. Rothschnek V. Emil, Szilcz Ferencz, Tóth Béla gyógyszerárában.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész-féle BALZSAM.

Közegészségügyi hatóságilag megvizsgálva és véleményezve.

A palack felszerelése a kereskedelmi törvény védjegy oltalmába részesül

Ezen balzsam úgy belsőleg, mint külsőleg használ és pedig: 1. Még eddig el nem ért hatású gyógyszer a tüdő és mell minden betegségénél, enyhíti a hurutot, csillapítja a köhögést, eltávolítja a fájó köhögést és idült fájdalmakat is gyógyít. 2. Kiválóan használ torokgyulladásnál, rekedtségnél és minden nyakbetegségekben stb. 3. Teljesen eltávolít minden lázt. 4. Meglepően gyógyítja a nyomorgóásokat, köhögést és szaggatásokat. 5. A könnyű székelést elősegíti és a vért, valamint a vesét tisztítja, eltávolítja a lépőket, a buskomorságot, elősegíti az étvágyat és emésztést. 6. Kitünően használ fogfájásoknál, odvas fogaknál, megszünteti a szájbűzt, minden fog- és szájbetegségeknek, eltávolítja a felbőgést. 7. Kitünően használ külsőleg, mint esoda-gyógyszer minden sebeknél, égéseknél, fagyott tagokra, megszünteti a fejfájást, zúgást, szaggatást, köszvényt, fülbajt stb.

Figyeljünk mindig pontosan a fenti zöld angyal védjegyre!

Hamisításoktól legjobban megóvhatjuk magunkat, ha közvetlen a gyárból rendelünk eredeti karton csomagokban. — Az osztrák magyar birodalom bármely postaállomására küldve, 12 kis vagy 6 duplaüveg ára 4 korona. Boszua vagy Hercegovinába 4 korona 60 fillér. Megrendelések csak a pénz előleges beküldése vagy részletfizetés mellett eszközölhetnek.

Miért szenved Ön! Mikor a biztos gyógyulásra bármiféle és bármi régi sebeknél biztos kilátása van és csaknem mindig fájdalmas és veszélyes műtéteket sőt egyes tagok levágását is kikerülheti **THIERRY A. gyógyszerész egyedül valódi százleveiű rózsá-balzsamával**, mely rendkívül szívóerővel bír s a sebek gyógyításában, valamint a fájdalmak enyhítésében utólrhetetlen. A valódi százleveiű rózsá-balzsam használható: a gyermekágyasnő mellbajánál, tejgyülemlésnél, mellkeményedésnél, orbáncz, mint dennemű sérelmek, láb vagy csont sebesülések, sebek, genyedség, dagadt lábak sőt csontszu ellen, ütés-, szurás-, lő-, vágás- és zuzódási sebek ellen. Használható minden idegen résznek, u. m.: üveg, faszálka, homok, szilánk és tüskék eltávolítására. Mindennemű daganat, kinövés: pokolvar, ujjakepződés, sőt rákbetegség ellen, szemölcs, körömdaganat, hólyag és feldörzsölt lábak gyógyítására. Mindennemű égési sebek, fagyott testrészek, betegeknek hosszú fekvés által támmat sebek, nyakdaganat, vértorlás, fülzugás és a gyermekeknek előforduló kisebesedések ellen stb. — A szétküldés kizárólag az összeg előleges beküldése mellett eszközölhetik. — 2 tégely csomagolás, szállítólevél és bérmentes megküldés 3 kor. 50 fill.

Számos bizonyítvány áll rendelkezésre! Figyelmeztetek mindenkit a hatástalan hamisítványok megvételétől s kérem szigorúan arra ügyelni, hogy minden tégelyen a fenti védjegy és az égenek „Thierry A. örangyal-gyógyszertára Pregrada-ban“ becégetve kell lenni. E két gyógyító erejére nézve felülmulhatatlan szer sohase romlik meg, de sőt ellenkezőleg minél régiebbek, annál értékesebbek és hatásosabbak, nem árt nekik se a hideg se a meleg, azért bármely időszakra használhatók. Csaknem mindig biztos sikerreljárnak, különösen míg az orvos megérkezik, természetesen soha sem szabad másféle hamisításokhoz vagy sokszorosan ajánlott hatástalan és értéktelen pótszerekhez nyulni, melyekért csak haszontalanul dobjuk ki a pénzünket, de maradjunk meg mindig a régi kipróbált, olesó, megbízható s a mellett teljesen ártalmatlan, világhírű szer mellett, melyeket minden családnál előforduló eshetőségre mindig készletben kellese tartani. A valódiság minden felsorolt jeleivel ellátva nem volt kapható, egyszerűen rendeljük közvetlenül az alábbi cím alatt:

THIERRY ADOLF örangyal-gyógyszertártól Pregrada Rositsch-Sauerbrunn mellett.

Központi raktár:

Budapest: Török J.; Zágrábban: Mittelbach S. Bécsben: Brady C. gyógyszerárában.

Debreczen, nyomtatott, László József könyvnyomdájában.